Вечірній Київ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 21 ЛЮТОГО 1919 РОКУ ● П'ЯТНИЦЯ 23 СЕРПНЯ 1991 РОКУ ● № 162 (14277) ● ЦІНА 20 КОП.

ЗВІДУСІЛЬ ПО НОВИНИ

● Президент СРСР М. Горбачов виступив учора по радянському телебаченню із заявою, в який минулі дні назвав тяжким уроком, «страшною наукою» для всіх.

● Учора ж у Москві відбулася прес-конференція М. Горбачова для радянських та зарубіжних журналістів.

● Голова Верховної Ради України Л. Кравчук також провів учора в Києві прес-конференцію, проте, на відміну від М. Горбачова, запросив на неї тільки іноземних журналістів. Вирішив, що їх радянським колегам і так ясна ситуація в республіці та ставлення Кравчука до подій, що відбуваються?

● До речі, на завтра запланноване відкриття позачергової сесії Верховної Ради УРСР, рішень якої український народ чекає з 19 серпня.

● Президент Казахстану, перший секретар республіканської компартії Н. Назарбаєв виступив із заявою про те, що 19—20 серпня з ЦК КПРС надійшов ряд документів, які неспростовно свідчать про підтримку Секретаріатом ЦК КПРС дій і постанов т. з. ДКНС. Вважаючи, що цим нинішнє керівництво КПРС цілковито дискредитувало себе, Назарбаєв заявив про свій вихід з Політбюро і ЦК КПРС.

● Прокоф'єв і Шенін також вийшли з Політбюро ЦК КПРС, але на знак протесту проти того, що Політбюро недостатньо активно підтримало дії ДКНС.

● У Литві компартію оголошено поза законом.

● Учора в Москві демонтований пам'ятник Ф. Дзержинському.

● За участь у заколоті Указом Президента СРСР від посад звільнені В. Павлов і В. Крючков.

● Сьогодні не вийшли газети «Рабочая трибуна», «Советская Россия» — працівники друкарні відмовилися друкувати ці видання, які скомпрометували себе в дні путчу.

● Колегія КДБ СРСР відмежувалася від участі керівника КДБ у діях т. з. ДКНС.

● Прокуратура РРВСР порушила кримінальну справу на членів колишнього ДКНС, які брали участь у державному заколоті.

● Керівником апарату Президента СРСР призначений Г. І. Ревенко.

● Від посади начальника служби охорони КДБ СРСР та члена колегії КДБ усунений Ю. Плеханов. Він позбавлений військового звання генерал-лейтенант.

Кур'єр П'ятниці

Перша колонка

Олександр ШВЕЦЬ, заступник головного редактора

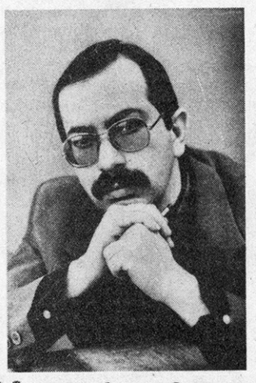

Хто сіє вітер, той збере бурю...

Пропозиція випустити 20 серпня «Вечірку» під такою шапкою на першій полосі газети, на жаль, не пройшла: над нами висіз дамоклів меч закриття «ВК» будь-якої хвилини. Указ самозваного ВЧК (або «ГКЧП») про «перереєстрацію» «Комсомолки», «Вечерней Москвы» та інших демократичних видань вже був відомий, і не хотілося заради яскравої пророчої фрази ризикувати долею газети, яка для багатьох киян була цими днями одним з небагатьох джерел правдивої інформації про події, пов'язані з путчем «слуг народу», найближчих соратників заарештованого Президента.

А тут ще, здавалося, давно забута нами цензура нагадала про себе: як ви смієте говорити про пересування військ, а що, коли про це дізнаються наші потенційні вороги?! Наші «потенційні вороги» вже давно розповідали про це всьому світові, а залишені путчистами «у законі» особливо довірені центральні засоби масової інформації переконливо виспівували янаєвську брехню: Президент страшенно хворий, Вітчизна у небезпеці, танки — кращий засіб від нестатку товарів першої необхідності, тільки в умовах надзвичайного стану ми можемо зупинити зсунення країни в економічний хаос та здолати стрімке зростання злочинності...

На другий день перевороту сторінки вірнопідданських видань навіть зарябіли частими повідомленнями про викриття чекістами економічних саботажників та банд організованих злочинців — ніби на підтвердження тези про те, що відтепер перебудова рушила правильним шляхом наведення порядку в країні. Залишалося тільки пролити першу кров, звинуватити в цьому «екстремістів» і «кримінальних злочинців» — і дочекатися підтримки патріотично настроєних верств населення. Які, до речі, не примусили себе довго чекати: до болі знайомі відгуки почали лунати то тут, то там.

Бракувало лише відгуків рідної Комуністичної партії, члени ЦК якої таємно й злочинно усунувши з політичної арени свого Генерального секретаря та нашого Президента, вкинули країну в перехідний період підготовки до громадянської війни. І тільки на третій день заступник Генерального секретаря «порушив питання» перед членом КПРС Янаєвим про можливість зустрічі з заарештованим Генсеком.

І за ці злочини організованої злочинної групи членів ЦК теж повинні відповідати рядові комуністи? Ні вже, звільняйтеся...

«Наше дело правое, мы победили», — сказав, відкриваючи вчорашнє засідання позачергової сесії Верховної Ради Росії Р. Хасбулатов під оплески справжніх героїв — депутатів, які змогли під кулями відстояти інтереси Вітчизни та демократії, до кінця залишатися вірними Законові й Президенту. Ми перемогли, це вірно. Але глибоко шанований мною Хасбулатов був не точний. Ми перемогли, бо наша справа була лівою. Цього разу праві не пройшли. Чи пройдуть завтра? Вже тепер ми знаємо, що віднині все залежатиме тільки від нас самих...

Відлуння подій

І звідки тільки беруться такі хворобливі змовники?

Радісне захоплення з приводу «повалення хунти» швидко рознеслося по всіх каналах телебачення і радіо: Горбачов — у Москві, переможний Єльцин знімає Кравченка, радикали Київської міськради рвуться засудити Малишевського, який вагався, а кожен з нас потроху прагне усвідомити, що ж це було.

Наводячи висловлювання киян без коментарів, відзначимо лише той факт, що багато людей вважають події 19—21 серпня малозрозумілим фарсом. Що це — політичне чуття чи хронічна недовіра керівництву? Послухаймо, що кажуть зараз на вулицях міста...

Це був справжній переворот! Невже вісім, хай не симпатичних, але досить досвідчених політиків стали б «підставляти» себе невідомо заради чого? Вони справді сподівалися на успіх: підтримка на місцях, активізація необільшовизму та горезвісна туга за «сильною рукою» мали вирішити всю справу.

* * *

Перевороти так не роблять. Війська до оголошення путчу не ввели, противників не заарештували, пресу не заблокували. Навіть у програмі «Час» виходили репортажі, що співчували Єльцину, а під носом у так званої «хунти» друкувалися заборонені «Московские новости» у вигляді листівок. Який же це переворот?

* * *

Усе це самі єльцинці й вигадали, щоб стати народними героями. До того ж не забувайте про майбутні вибори Голови Верховної Ради Росії. Раніше Бабурін був попереду, ну, а тепер, звичайно, Хасбулатов поза конкуренцією. Герой московських барикад!

* * *

Хлопці, та це ж просто рекламна кампанія! Адже зараз передплата починається: ах, заборонена «Комсомолка», ах, підпільні «Московские новости»... А «Правда», мабуть, в цині з організаторами не домовилася...

* * *

Це була брудна вилазка московських шовіністів, щоб відвернути увагу народу України від боротьби за національну самостійність. Сподівалися, ми тепер їхній Союзний договір підпишемо?!

* * *

Невже наш рідний КДБ тепер не спроможний навіть на примітивний державний переворот? А чи давно бананові республіки у нас стажувалися... Соромно, хлопці!

Звичайно, особисті думки киян не можуть дати об'єктивної картини. Наводимо також результати оперативного опитування громадської думки, яке провів 20 серпня Всесоюзний центр по вивченню громадської думки (ВЦВГМ). Загалом по країні ДКНС підтримували близько 20 процентів опитаних. 70 процентів вважали його незаконним. Лише 18 процентів з-поміж опитаних вважають, що запровадження надзвичайного стану призведе до поліпшення економічної ситуації в країні.

Катерина ЛИТВАК.

За ширмою перевороту

Янаєвський варіант по-київськи?

Сьогодні до редакції «ВК» потрапило розпорядження Кабінету міністрів України, підписане першим віце-прем'єром К. І. Масиком, про створення тимчасової комісії на чолі з державним міністром УРСР з питань оборони, національної безпеки і надзвичайних ситуацій т. Марчуком.

Документ датований 19 серпня.

Що означає цей документ! Чи треба вважати новостворену структуру тінню янаєвського ДКНС! Що насправді стоїть за цим розпорядженням! Чим займалася новостворена комісія!

Відповісти на ці запитання ми попросили того, хто підписав розпорядження — К. І. Масика.

Отже, сам документ і розмову наших кореспондентів з першим віце-прем'єром читайте в наступному номері.

Теж актуально

Скільки купимо цукру?

У четвертому кварталі норми відпуску цукру Міністерство торгівлі республіки за запрошеннями (читайте — за талонами, хоча це й не дуже симпатичне слово) будуть такими: жовтень, листопад, грудень — по 1 кілограму 500 грамів.

А пасічникам продаж за нормами та списками, погодженими з міським товариством пасічників-любителів, в спеціально відведених для цього магазинах.

Знайомі незнайомці

Анатолій ВІЄВСЬКИЙ, головний нарколог міста

Чуйність — привілей лікарів

Віднедавна в міськнаркослужбі з'явилася своя «швидка». Треба припинити запій у свого рідного чи близького — набери лише номер. З'явився тут також психологи і юристи, адже наркохворим сьогодні так потрібний і соціальний, і юридичний захист, а не повістка з міліції і загальна зневага. До речі, навіть Айвазян, досвідчений адвокат Хмари, подумує про таку роботу. А крім того, й лікування тут сьогодні добровільне — як у цивілізованих людей. З чим пов'язані всі ці нововведення? Безперечно — з переходом служби на оренду, а ще з наполегливістю нинішнього головного нарколога — вихідця з династії лікарів, прихильника «позитивної психіатрії».

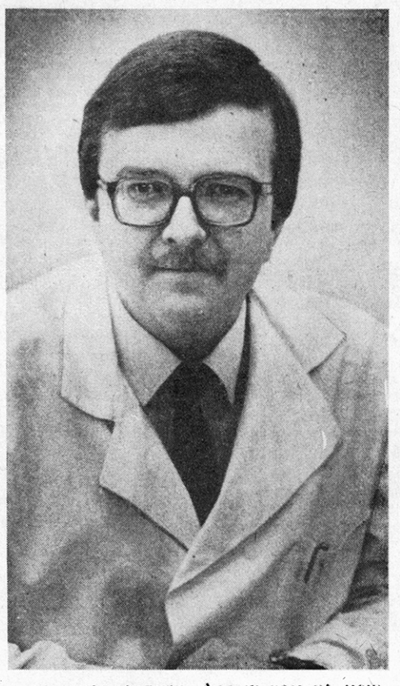

— Що тут раніше коїлося: 40—70 комісій на рік лише у зв'язку з великими анонімками. Тому й не було начмеда. Але й на такій, начебто чиновницькій посаді, як виявилося, можна бути корисним. Про оренду мріяли давно, але яких зусиль це коштувало — 200 зборів провели в колективі, серед своїх же...

— І при цьому треба було не забути про хворих?

— Так, саме тому ми її, оренди, й чекали, бо збюрократична медицина про хворих справді забула. До того ж, про психіатрів (а наркологією тривалий час займалася психіатрія) розмова окрема. Свого часу, коли у можновладців побутувала думка, що ця галузь медицини виходить на ідеологію, стало небезпечно тікувати. І не дай, Боже, тут стати ідеалістом... От лікарі й «відреагували»: вигідніше стало просто діагностувати. Але сьогодні, крім величезного дефіциту професіоналів, є сила-силенна інших проблем. Тепер бачу, що наші лікарі навіть за гроші не вміють ввічливо розмовляти. Але ж нам не можна без чуйності.

— А як же бути з тим фактом, що київські лікарі запропонували свою допомогу Марадоні, довідавшись про його потяг до наркотиків?

— Допомогу запропонував один з кооператівів. Я чомусь не зустрічався з вилікуваними ним хворими. Повірте, не тому, що не цікавився. Знаю, одне, універсальної «таблетки» в наркології поки що не винайдено.

— Крім професійних інтересів були захоплення?

— Колись пісні писав. Друзям подобалося. Але, мабуть, цього замало, щоб вважатися бардом. У київському клубі авторської пісні «Вогнище» був головою худради, чимось на зразок «сірого кардинала», а мій партквиток часто був паличкою-виручалочкою для надто сміливого клубу. Тепер уже пісень не пишу, а друзі й зв'язки лишилися. Тут перед хворими багато бардів виступало. Розенбаум три години старався...

— Ваше ставлення до КПРС?

— В рожевій юності думав, що тільки в такій партії можна і себе проявити, і щось довести. Потім стало зрозуміло, що це не партія в нормальному розумінні. Як і багато хто, з неї вийшов.

— Ви самі ведете здоровий спосіб життя?

Та що ви, спортом займатися нема коли. Раніше грав у великий теніс, тепер тільки зрідка — велоспед. Випиваю лише раз-два на рік, хоч і не поділяю цих фокусів непитущих, на зразок «сухого» закону і заборони горілки.

— Література вас надихає?

З чотирьох років багато перечитав. Надихає поезія. А в мистецтві завжди шукаю свого Тарковського, тобто творів, які дають роботу мозку.

Інтерв'ю взяла Людмила ВАСИЛЬЄВА.

Фото Віктора ОБОДОВСЬКОГО.

7 вересня — АНДРІЇВСЬКИЙ УЗВІЗ

8 вересня — ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК, СТАДІОН «ДИНАМО»

СВЯТО-ФЕСТИВАЛЬ ГАЗЕТИ «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ»

МИЛОСЕРДЯ А СНАЙПУ

НВО «ВЕМА-ФІД» Укррічфлот

НВО «Мікропроцесор» ВКО «Україна» Подільська райрада

З наполеонівської доби

Глядачам тогорічного свята газети «Вечірній Київ», мабуть, надовго запам'яталась розіграна на зеленому килимі стадіону «Динамо»... битва часів наполеонівських воєн. В спалахах, диму, під гуркіт барабанів та тріск рушничних залпів зійшлись у «двобої» частини армії Кутузова — київські гренадери та ізюмські гусари з гренадерами-фузилерами гвардії самого Наполеона.

Це «бойовище» створили члени Київського військово-історичного клубу, які нещодавно разом з колегами по захопленню з інших міст республіки утворили Українську наполеонівську асоціацію.

Молоді кияни захоплені вивченням бойового минулого, гідно представляли рідне місто на престижних міжнародних фестивалях груп історичної реконструкції у Ватерлоо (Бельгія), Глочестері (Англія), Славково (Чехословаччина), Лейпцигу та Віннінгені (Німеччина). Навіть святкування 200-річчя Французької революції не обійшлося без їх участі. Вже багато років вони є постійними учасниками свята Бородінської битви.

За вишуканістю їх зовнішнього вигляду та точністю у виконанні бойових прийомів початку XIX ст. стоїть наполеглива багаторічна праця, копіткий науковий пошук, адже всі військові однострої, спорядження та зброя виготовлені власними руками на основі архівних та музейних джерел. Парадоксально, але віднайти діаметр гудзика на костюмі гренадера початку XIX ст., чи то проміри головного убору виявилось набагато легше, ніж розшукати сукно, шкіру, навіть текстильну галантерею. Погодьтесь, треба мати неабияку завзятість і відчайдушність, аби попри усякі «дефіцити», а то й «сімейні баталії», витратити стільки часу й коштів заради того, щоб у найменших дрібницях і за старовинною технологією реконструювати давно забуті однострої та військові ритуали.

До речі, на заході костюмовані фестивалі мають багаторічні традиції і називаються вони «ливінг хісторі», тобто «жива історія». Бажано, щоб в нашій «живій історії» було б більше толерантності з боку учасників. Служіння історії має стояти вище, ніж політичні погляди і історичні вподобання, має об'єднувати людей і розширювати їх уяву про героїку минулого.

Віктор БУЗАЛО.

Ні вихлопів, ні децибелів

Будь-яке свято — творчість колективна, і кожний його учасник постарається показати себе з найкращого боку. Своєрідний рекорд мають намір поставити самодіяльні конструктори екологічно чистого виду транспорту — веломобілів. Демонстрація їх досягнень почнеться 3 вересня у павільйоні «Транспорт і зв'язок» Республіканського центру виставок та ярмарків (колишня ВДНГ УРСР). Тут буде справжній парад саморобок ентузіастів велоспорту України та інших країн. 5 вересня у Голосіївському лісі будь-хто з бажаючих зможе випробувати себе і веломобілі на складній і цікавій трасі. Початок гонки о 9 годині. Опівдні — збір біля готелю «Мир», звідки о 14 годині кавалькада стартує на рекламний пробіг вулицями міста. О 9 годині ранку 6 вересня почнеться гонка спортивних веломобілів за маршрутом Київ — Бориспіль — Київ.

А в день свята - фестивалю «Вечірки» ви зможете ознайомитися з усіма саморобками на оглядовому майданчику біля Маріїнського палацу. Тут можна буде не тільки дістати консультації конструкторів і покататися на будь-якому веломобілі, а й пополудні на аукціоні купити машину, яка запала в око. На аукціоні продаватимуться також коляски для інвалідів.

Інформація для підприємств, які бажають виставити свою продукцію на виставці веломобілів і нагородити їх конструкторів: адреса для зв'язку — 253081, вул. І. Кочерги, 1. Контактний телефон 544-90-61, центр СЕТ.

Володимир КОЛМАКОВ.

На сесії Київради

Учора на першому засіданні сесії група депутатів як демократів, так і комуністів, висловила недовіру голові міськради Г. Малишевському, пояснюючи це тим, що він був бездіяльним у тій складній політичній ситуації, коли треба було проявити рішучість. У проекті рішення, яке ставилось на голосування, були пункти про те, щоб звільнити Г. Малишевського від посади, яку він займає, і запропонувати прокурору міста розслідувати дії посадових осіб під час держперевороту в СРСР. За таке рішення проголосували більшість тих, що зібралися (107 депутатів з 154), але оскільки не було кворуму на сесії, рішення залишилось паперовим. У середині засідання голова залишив зал. Сьогодні сесія продовжила роботу.

Кор. «ВК».

Народна Рада потребує допомоги

Вчорашній мітинг на площі Незалежності (бо саме так на сесії міськради київські депутати запропонували називати цю площу), який скликала Народна Рада, був ще більш різким, ніж напередодні. Ні, російським президентом як і раніш захоплювалися, його мужність ставили за приклад. Але ще сильніше емоції розіграпись навколо вичікувальної позиції нашого парламенту. Демократи з ВР УРСР, депутати з групи «Демократичний блок» Київради та й самі кияни, які знову прийшли сюди о 18.00, були злі на своє безсилля та на половинчасту позицію України, що мала такий блідий вигляд на фоні дій москвичів.

Але головна подія, і, мабуть, вирішальна, відбудеться все-таки завтра. В суботу, 24 серпня (а не 23, як повідомив вчора «ВК», за що автор дуже вибачається), розпочнеться надзвичайна сесія ВР УРСР. Ті, хто був тут, на площі Незалежності, днем раніше, пам'ятають звернення до киян Голови Народної Ради І. Юхновського. Опозиція звернулась за допомогою до нас — прийти в день відкриття сесії під білі стіни Верховної Ради та підтримати морально демократів. До того ж, те, чого хоче народ, парламент повинен знати. Сьогодні Народна Рада повторює своє прохання. Сесія відкриється о 10.00. На цей час біля Верховної Ради призначений **санкціонований мітинг**.

Людмила ВАСИЛЕНКО.

Від спонсора кур'єрського конкурсу

За чесні рядки

Життя продовжується... Буденне завдання — назвати авторів неординарних новин за минулий тиждень — миттю спрощується, коли прокручуєш у ще свіжій пам'яті ці стрімкі чорні дні, забарвлені пролитою кров'ю. Сам минулий тиждень — весь! — був трагічною сенсацією століття. Журналістам треба було не просто пережити і перечекати віроломну війну диктаторів проти власного народу, а наперекір нахабно і порозбійницькому заглушеним офіційним каналам зв'язку робити свою справу: «висіти» на ще не вимкнених телефонах (дзвонили хто куди міг додзвонитися — у Молдову і Прибалтику, Москву і Ленінград, Донбас і Воркуту, Львів і Тбілісі...), безсонні ночі безперервно настроюватися на радіостанції «Голос Америки» і «Свобода», аби вдихнути ковток свободи. Аби передати якомога швидше для читачів незалежної газети справді незалежну інформацію, що не загрожувало б потім.

Спонсор кур'єрського конкурсу — фонд милосердя і здоров'я «Поліграфіст» під головуванням Сергія ЗАБЄЛІНА — вважає за свій обов'язок відзначити (і морально, і матеріально) тих, хто оперативно і сумлінно інформував від того тяжкого понеділка до сьогодні про злочинний державний переворот. Це насамперед професійні журналісти Геннадій КИРИНДЯСОВ, Людмила ВАСИЛЬЄВА, Валентина СИМКОВИЧ, Лариса ТРОЯН, Олександр ЗОРКА, Михайло РОМАНЦОВ. Цій бойовій ініціативній групі активно допомагали Ірина ЛУКОМСЬКА, Оксана БОЙКО, Анатолій СМЕТАНІН, а також студенти-стажери Ольга ЗАДОРЯНЧУК і Катерина ПИТВАК. Вітаємо і не стільки з творчою удачею, як з тим, що не прирекли читачів «ВК» на інформаційний голод.

Скоро школа

Батьківська рада заманює

Така форма зустрічей народних депутатів, вчителів, істориків, артистів, музикантів з батьками різних районів для Києва не є новою. У нинішньому році Київради — обіцяють батькам Дарницького і Дніпровського районів (саме для них відбудеться ця цікава зустріч) спілкування з народними депутатами України П. Мовчаном, Ю. Гнаткевичем, Л. Лук'яненком і депутатами Київради, обмін інформацією, наприклад, як навчають дітей у середніх школах №№ 227 і 200, учбова програма яких включила народознавство, козацькі і стрілецькі пісні, народні ремесла. Або, наприклад, в яких столичних вузах вже перевели викладання на українську мову — це для того, щоб не довелось потім перевчати своє чадо, якщо воно закінчило українську школу. Разом з депутатами батьки обговорять проблеми поширення в Києві чи районі української мови і культури.

Був обіцяний також безплатний концерт за участю Алли Куллай, Анатолія Паламаренка українських музичних груп — лауреатів фестивалів «Червона рута» і «Дзвін-91». А ще покажуть циркові номери. І все це ви зможете одержати в суботу о 12.00 в парку «Перемога».

Людмила БОРИСОВА.

Погода

Сьогодні сонце зійшло о 5 годині 57 хвилин, зайде о 20 годині 2 хвилини. Тривалість дня 14 годин 5 хвилин.

Як повідомили кореспонденту «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, температура повітря в місті о 9-й годині була 16 градусів тепла.

Атмосферний тиск о 9-й годині був 751 мм, відносна вологість повітря 82 відсотки.

Рівень води в Дніпрі біля Києва за минулу добу підвищився на 2 сантиметри і на 8-му годину становив 445 сантиметрів. Температура води 20 градусів.

Завтра в Києві невелика хмарність, без опадів. Вітер слабкий.

Температура повітря в місті вночі 10—12, вдень 22—24 градуси тепла.

Телефон редакційної служби новин 434-53-25. Дзвоніть з 10.30 до 15.00, крім суботи і неділі

СЕНС — МИЛОСЕРДИЕ А CHARITY — Спонсор РСН Фонд милосердя і здоров'я «Поліграфіст»

Громадська думка

І. ПОЛІТИКА І МИ

Наприкінці травня 1991 року «Вечірній Київ» опублікував анкету з такою назвою, на яку відгукнулися 1523 чоловіки. Сьогодні ми починаємо знайомити читачів з результатами соціально-психологічного дослідження соціальних установок українського суспільства, його базових цінностей, які становлять каркас політичної культури сучасної України.

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

У всіх попередніх випадках, коли ми публікували аналізи проведення пресових опитувань, ми робили застереження: це думка читачів (і тільки їх!) саме цієї, а не якоїсь іншої газети.

Сьогодні ми можемо заявити, що знайшли засіб встановлення адекватності результатів пресових опитувань реальній громадській думці населення.

Тож сьогодні ми не наводитимемо кількісних даних вибірки (скільки чоловіків, жінок, робітників, пенсіонерів та ін. взяли участь в опитуванні), а одразу скажемо: в основному структура опитаних відповідає структурі населення столиці України, в тому числі й його політичним поглядам. Ми робимо це лише тому, що більшість наших читачів не дуже полюбляє читати наші методологічні та методичні «штучки». Їх цікавить кінцевий результат, а вірити йому чи ні — справа кожного. Переважна більшість наперед знає: чи довіряти джерелу інформації, чи слід прочитати матеріал між рядків.

Тому тим, хто особливо цікавиться питаннями методології та методами проведення пресових опитувань громадської думки, ми рекомендуємо журнал «Філософська і соціологічна думка», який у 1992 році має намір опублікувати детальний опис встановлених нами закономірностей. Тож передплачуйте «Вечірку» і «ФіСД», з якими ми й надалі маємо намір тісно й плідно співпрацювати!

Разом з тим, на наш погляд, певний інтерес для читачів становлять дані про мотиви участі людей у пресових опитуваннях «Вечірки» та Центру політичної психології та комунікації Київського держуніверситету (див. табл. 1).

Таблиця 1.

МОТИВИ УЧАСТІ ЧИТАЧІВ «ВЕЧІРНЬОГО КИЄВА» У ПРЕСОВИХ ОПИТУВАННЯХ ЦЕНТРУ ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ І КОМУНІКАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТУ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

Чому надіслав анкету до редакції «ВК»	Кількість читачів (у процентах)
здалися цікавими запитання анкети	17,90
умовили друзі, родичі, знайомі, співробітники	1,71
тому що певен, мою думку буде обов'язково враховано	29,14
це мій внесок у демократизацію суспільства	45,14
інше	3,81
не відповіли	2,29

Як неважко помітити, 74,28 процента читачів надсилають нам свої анкети тому, що довіряють джерелу інформації, яке сприяє більшій відкритості суспільства, розвитку в ньому демократичних процесів.

Слід відзначити, що регулярно бере участь у пресових опитуваннях лише кожний п'ятий (20,76 процента респондентів). Близько 28,38 процента опитаних надіслали свої анкети вперше. Майже половина респондентів (49,71) роблять це періодично.

Деякі спеціалісти в галузі вивчення громадської думки схильні вважати, що до газети під час пресових опитувань пишуть переважно «любителі писати та скаржитися». Можемо авторитетно заявити: нічого подібного! Понад 56,19 процента респондентів пишуть до газети тільки в разі проведення соціологічних опитувань. І лише 20 процентів опитаних зазначили, що їм і раніше доводилося звертатися до газети з якихось питань.

Ще одна особливість респондентського масиву, відзначати яку ми маємо намір традиційно, — кількість мислителів, співрозмовників і практиків, які взяли участь у нашому опитуванні (за результатами «відремонтованої» вибірки за всіма згаданими раніше параметрами).

Отже, на анкети дали відповіді: 34,67 процента мислителів, 33,33 процента співрозмовників і 15,81 процента практиків (решту 16,19 процента респондентів важко зарахувати до якогось типу особистості, виходячи переважно із способу отримання інформації).

Покінчивши з деякими традиційними формальностями, перейдемо власне до результатів нашого опитування.

Почнемо з того, який імідж ідеального депутата сформувався в громадській свідомості виборців. Отже,

І. «ІДЕАЛЬНИЙ» ДЕПУТАТ

Колись ми доберемося й до виборців, а поки що на основі методу «м'якого голосування» виведемо рейтинг особистих якостей ідеального» народного депутата з точки зору реальних виборців (див. табл. 2).

Таблиця 2.

РЕЙТИНГ ОСОБИСТИХ ЯКОСТЕЙ «ІДЕАЛЬНОГО» ДЕПУТАТА (у процентах, загальна сума перевищує 100 процентів, оскільки респонденти могли вибрати кілька варіантів відповіді).

1. Політичні, правові, економічні знання	87,81
2. Дотримання морально-етичних норм у політиці (чесність, порядність тощо)	83,24
3. Здатність вирішувати практичні питання, доводити розпочату справу до кінця	73,29
4. Вміння спілкуватися, знаходити спільну мову з людьми різних політичних поглядів	74,10
5. Загальнокультурний рівень	41,71
6. Шанобливе ставлення до закону	39,43
7. Вміння виступати перед великою кількістю людей, грамотно й переконливо викладати свої думки	34,67
8. Досвід політичної діяльності	12,57
9. Хороша спортивна форма, здоровий спосіб життя	4,57
10. Приваблива зовнішність, здатність викликати симпатії, фотогенічність	2,10

Як видно з таблиці 2, найважливіші якості, що їх, на думку опитаних, повинен мати депутат, є компетентність і моральна чистота, порядність. Далі йдуть на одному рівні практична орієнтованість особистості та політико-психологічна культура спілкування. Це чотири якості, на яких, мабуть, і слід будувати свою політичну діяльність.

Менше значення, ніж хотілося б, виборці приділяють таким якостям, як шанобливе ставлення до закону та загальнокультурний рівень.

Таблиця 3.

«ІДЕАЛЬНИЙ» ДЕПУТАТ В УЯВІ ЧОЛОВІКІВ (у процентах)	
1. Політичні, правові, економічні знання	84,15
2. Дотримання морально-етичних норм у політиці	82,26
3. Здатність вирішувати практичні питання, доводити розпочату справу до кінця	73,21
4. Вміння спілкуватися, знаходити спільну мову з людьми різних політичних поглядів	70,94
5. Шанобливе ставлення до закону	45,66
6. Загальнокультурний рівень	38,87
7. Вміння виступати перед великою кількістю людей, грамотно і переконливо викладати свої думки	30,19
8. Досвід політичної діяльності	12,45
9. Хороша спортивна форма, здоровий спосіб життя	4,53
10. Приваблива зовнішність, здатність викликати симпатії, фотогенічність	1,51

Таблиця 4.

«ІДЕАЛЬНИЙ» ДЕПУТАТ В УЯВІ ЖІНОК (у процентах)	
1. Політичні, правові, економічні знання	91,54
2. Дотримання морально-етичних норм у політиці	84,23
3. Вміння спілкуватися, знаходити спільну мову з людьми різних політичних поглядів	77,31
4. Здатність вирішувати практичні питання, доводити розпочату справу до кінця	75,38
5. Загальнокультурний рівень	44,62
6. Вміння виступати перед великою кількістю людей, грамотно і переконливо викладати свої думки	39,2?
7. Шанобливе ставлення до закону	33,08
8. Досвід політичної діяльності	12,69
9. Хороша спортивна форма, здоровий спосіб життя	4,62
10. Приваблива зовнішність, здатність викликати симпатії, фотогенічність	2.69

Близько 40 процентів виборців надають певного значення суто зовнішнім факторам: вмінню «виглядати» на людях, способові життя політика, його привабливості зовні й у поведінці.

Не дуже багато опитаних вважають, що депутат повинен мати досвід політичної діяльності. Напевне, вони вважають, що досвід «застійних» часів тут не годиться.

Чоловіки і жінки по-різному склали свій рейтинг особистих якостей ідеального політика (див. табл. 3 і 4).

Якщо порівнювати погляди чоловіків і жінок на особисті якості уявного іміджу депутата, то кидається у вічі, що жінки значно більше, ніж чоловіки, цінують компетентність (+7,39), вміння знаходити спільну мову з людьми різних політичних поглядів (+6,37) та загальнокультурний рівень (+5,75). А чоловіки більшою мірою вважають політичною чесністю шанобливе ставлення до закону (+12,58).

Крім того, жінки значно частіше звертають увагу на зовнішність, вміння тримати себе на людях, спосіб життя політика.

Віковий зріз зафіксував одну тривожну деталь: шанобливе ставлення до закону відзначили лише 20—30 процентів молоді як позитивну якість. Проте яким би закон не був, це — все ж закон. Не можна збудувати правову державу, поділяючи закони на зручні й незручні. Добре було б, якби депутати все ж таки більше орієнтувалися на виконання законів!

Робітники (79,57 процента), гуманітарії (82,22), викладачі (85,19) та військовослужбовці (88,24) більше, ніж середньостатистичний виборець (74,1), цінують уміння знаходити спільну мову з людьми.

Викладачі (55,56 процента) значно менше, ніж у середньому (83,24), цінують морально-етичні якості політика.

Вчені (63,16) і студенти (58,33) більше, ніж усі опитані (41,71), хочуть бачити депутата з високим загальнокультурним рівнем, в той час як ця проблема робітників хвилює лише на 22,58 процента.

Зате робітники (10,75) і військовослужбовці (11,76) є більшими прихильниками, ніж усі інші (4,57), твердження про те, що депутат мусить бути в гарній спортивній формі, дотримуватись здорового способу життя.

Політичні орієнтації також мають певний вплив на погляди респондентів.

Виділимо знову ж таки лише один з аспектів: шанобливе ставлення до закону. В той час, як 53,54 процента членів КПУ вважають цю якість важливою для політика, члени НРУ його виділяють лише в 30,77 процента випадків (при 39,43 процента середніх).

Загалом цифри досить промовисті, опозиції все ж слід іти цивілізованим шляхом, а поки що соціальні установки прихильників Руху дещо інші.

Цікавими є погляди на імідж «ідеального» депутата респондентів, орієнтованих на західний і східний тип політичної культури: перші більшою мірою, ніж другі виділяють дотримання *морально-етичних норм (86,03* і 77,54 процента відповідно) та шанобливе ставлення до закону (40,63 проти 34,78 процента).

* * *

Пам'ятаючи про те, що до великих статтей читачі не виявляють особливої прихильності, дамо час подумати і політикам, і всій читацькій громаді, і тим, хто надіслав нам свої листи. Останнім, як ви самі розумієте, наша щира вдячність і сподівання на подальше співробітництво.

(Далі буде).

Валерій БЕБИК,
кандидат психологічних наук, консультант Київської обласної Ради народних депутатів, секретар правління Київської спілки викладачів вищої школи та науковців.

Чужого горя не буває

НЕВЖЕ НАЗАВЖДИ?

ЯКЩО у вашому житті все відносно благополучно, то якомога менше замислюйтеся. Не сушіть голову над тим, яке все ж безглуздє, негармонійне наше суспільство. Бо біда сама не ходить, а за собою ще й горе водить. Бездумність ваша окупиться сторицею. Про що я? Та все про те саме, про милосердя, яке у нас чимдалі, тим більше набуває характеру меценатства з душком — чогось на кшталт примх для багатих: захотів — для власного задоволення зробив послугу, не захотів — даруйте, ваші проблеми — не мої. От і виходить: тому допомогли, цьому допомогли, цьому... Ну, він теж потребує не менше, от лише доброти і щедрості на всіх, на жаль, не вистачить.

У нас на очах помирає клініка. Одна з небагатьох в Україні, та й у Союзі. Адреса її для тисяч хворих, які не встигли, «не проштовхнулися», можливо, тепер і не потрібна. Йдеться про клініку відновлювального лікування і складного протезування при Київському НДІ ортопедії МОЗ УРСР. У неї не знайшлося багатих покровителів і щедрих меценатів. Очевидно, вони всі такі щасливі, везучі, що протезів ніколи не потребують, і діти їхні, дякувати Богові, народжуються незмінно цілими і здоровими.

Кілька місяців тому було вирішено клініку ліквідувати і за рахунок цього розширити іншу — мікрохірургії.

Кому з нужденних поталанило дізнатися про існування клініки відновлювального лікування і складного протезування — повертались сюди знову і знову, і була вона для них другою домівкою. Тут багато хворих одне одного знають, і мало де побачиш такі зворушливі взаємини поміж людьми. Горе ріднить?

Шестирічний Сашко, улюбленець всієї клініки — сирота. У нього є тільки старенька бабуся. Граючися з дітьми, він натнувся на міну. Одну ногу довелося ампутувати, другу ледь врятували, але невідомо, чи збережуться її функції. Дорослі пацієнти, ті, хто в змозі самостійно пересуватися, возять Сашка в крихітній інвалідній колясці і, як можуть, балують його. Якщо клініку закриють, Сашка повернуть бабусі, підготувати його до ходіння на протезах не встигли. А воно, це хлоп'я, так довірливо дивиться на дорослих, і на запитання, як справи, відповідає: добре...

Ніна Коледюк приїхала з села з дев'ятимісячним синочком — він народився з пальчиками, що зрослися. У Ленінграді в такій клініці, куди вони зверталися, черга на п'ять років наперед. Дитині потрібно зробити десять операцій, позаду лише одна, час гаяти не можна. Що буде з ними?

Тільки в Києві живуть майже 20 тисяч потенційних пацієнтів такої клініки. Специфіка цих хворих така, що раз на кілька років вони потребують повторного курсу лікування, бо як не смішно, у нас не протез пристосовують під куксу, а навпаки. З часом форма кукси змінюється, виникає необхідність нового протеза...

А парадоксальна статистика, дбайливо підготовлена в інституті, свідчить: за останні десять років тут побувало недостатньо багато профільних хворих.

— Але ж усе відбувається у нас на очах, — розповідає постійний пацієнт клініки Ігор Янусов, — іноді хворі ночують у коридорах, багатьом узагалі відмовляють у лікуванні, мотивуючи тим, що вільних місць немає. Але ж це не фіксується.

Як пояснив нам завідуючий клінікою професор Олег Едуардович Михневич, на початку нинішнього року, на засіданні вченої ради Київського інституту ортопедії було схвалено тему про розробку системи медичної реабілітації інвалідів. Згідно з розрахунками для фінансування теми необхідно 150 тисяч карбованців. Здавалося, клініці ніщо не загрожує. Тоді ж було розроблено і запатентовано гідравлічну гліцеринову втулку — пристрій, що істотно полегшує страждання хворих, які освоюють протези.

І от усе пропало.

Інваліди зверталися по допомогу до народного депутата СРСР В. П. Грищука. Він відвідав інститут, розмовляв з керівництвом клініки, з групою хворих, які оголосили голодування на знак протесту, клопотався перед Міністерством охорони здоров'я УРСР про подання допомоги клініці. На короткий час боротьбу за повну її ліквідацію керівництво інституту припинило. Однак коштів на утримання клініки, як і раніше, немає. Вирішено було піти на компроміс, назвавши її клінікою мікрохірургії, відновлювального лікування і підготовки до протезування, залишивши для інвалідів замість 30 — 40 ліжок 10—20.

Утім, очевидно, це не останній крок у справі ліквідації клініки. Адміністрація інституту не надто обтяжує себе поясненнями з хворими. Вони, як і годиться підопічним, тобто істотам залежним, як і раніше, нічого не знають. Подейкують, що з дня на день їх усіх випишуть. Невже назавжди?..

Милана НЕКРАСОВА.

Запитайте у «Вечірки»

Пам'ятка потребує уваги

На вулиці Воровського, 26 є один з найкрасивіших будинків старого Києва. Тут розміщувалася так звана Народна аудиторія. В якому році збудовано цей будинок, хто архітектор, як використовується пам'ятка архітектури в наші дні?

В. ДАРОВ.

Прокоментувати цього листа ми попросили завідуючого відділом охорони пам'яток історії та культури музею історії Києва **В. А. Приходька**. Ось що він розповів:

— Споруда колишнього Київського товариства сприяння народній освіті, відома під назвою Народної аудиторії, збудована 1895 року за проектом інженера Белелюбського. Тут проводило велику культурно-просвітницьку роботу згадане товариство.

У 1909 році за проектом архітектора Рикова споруду було перебудовано в стилі Відродження. Такою вона дійшла до наших днів.

У Народній аудиторії проводилося багато культурно-просвітницьких заходів. У різний час тут відбувалися вечори - концерти нашого видатного композитора М. В. Лисенка, учнів музично-драматичної школи. Були організовані вистави за п'єсами класиків драматургії.

Споруда ввійшла в історію нашого міста й тим, що в березні 1917 року тут відбулися збори Київської ради робітничих і солдатських депутатів, а також перші легальні збори Київської організації РСДРП(б). Про ці збори свідчить пам'ятна дошка, встановлена на фасаді.

Будинок, про який йдеться, взято на облік як пам'ятку історії.

У повоєнний період Народну аудиторію використовували різні організації як клубне приміщення. Нині будинок передано на баланс інституту «Діпроцивільпромбуд» і використовується для розміщення його підрозділів. Інститутом замовлена проектно-технічна документація для здійснення реконструкції і реставраційних робіт. Розробка цього проекту в стадії завершення.

Хочу підкреслити, що проект буде узгоджений з організаціями, які займаються охороною пам'яток історії, культури та архітектури. Сподіваємся, що по завершенні робіт ця споруда постане перед нами такою, якою вона була після реконструкції 1909 року.

Знову про артезіанську воду

В ряді районів Києва працюють артезіанські свердловини. Ними користуються багато киян. Є така свердловина і на вулиці Ушинського, але води вона не дає. Чим це пояснюється?

О. ПОПОВ.

На запитання нашого читача ми попросили відповісти головного інженера підприємства по експлуатації артезіанських свердловин і насосних водопровідних станцій виробничого управління водоканалізаційного господарства м. Києва **П. К. Балицького.** Ось що він повідомив:

— Справді, на території нашого міста за останні роки споруджено ряд артезіанських свердловин. Це надійний резерв водопостачання столиці України на випадок виключення діючого водопроводу. При його нормальній роботі підключати артезіанські свердловини немає можливості у зв'язку з високим тиском у трубопроводах.

У кожному районі міста організовано по одному пункту відпускання артезіанської води для киян. До речі, такий пункт діє і в Залізничному районі по вулиці Жаданівського, 95. Що ж до свердловини по вулиці Ушинського, то хочу повідомити, що з технічних причин експлуатувати її поки що немає можливості.

Татарка: минуле і сучасне

У нашому місті є мікрорайон, що називається Татаркою. Чи не пов'язана ця назва з татаро-монгольською навалою 1240 року?

Л. ГОЛУБЕНКО.

Історична місцевість у Шевченківському районі, про яку йдеться, — один з мальовничих куточків старого Києва. Раніше тут тулилися невеликі приватні будиночки, де жив робочий люд. Суттєво змінилося архітектурне обличчя Татарки в післявоєнний період: на зеленому пагорбі виросли багатоповерхові споруди.

Як роз'ясниться в енциклопедичному словнику «Київ», назва цієї місцевості пов'язана з оселенням тут у 40-х роках дев'ятнадцятого століття нижегородських татар. Двома десятиліттями пізніше одну з прокладених на цій території вулиць було названо Татарською.

Варення із сонячних ягід

У нас на присадибній ділянці зріє урожай винограду. Як приготувати із нього варення?

Н. СІРА.

Для приготування варення із сонячних ягід, радять у своїй книзі «Для вас, хозяйки» М. Губа і Л. Боровик (видавництво «Реклама», 1988 р.), слід відібрати крупні світлі ягоди, помити їх, наколоти дерев'яною шпилькою і опустити в заздалегідь приготовлений з цукру сироп. Варити в 2—3 прийоми до прозорості ягід. Наприкінці варіння для поліпшення смакових якостей продукту треба покласти у варення ванілін і лимонну кислоту.

На кілограм винограду беруть кілограм цукру, півтора стакана води, чайну ложку лимонної кислоти і трохи ваніліну.

Добірку підготували
Микола ЖДАНОВ,
Владислав ГРИГОРЕНКО.

Напередодні меморіального тижня

ОБЛИЧЧЯМ ДО ПРАВДИ

Наш співрозмовник — кінорежисер, голова Радянського громадського центру «Бабин Яр» О. О. ШЛАЄН

— Олександре Олександровичу, не лише в нашій країні, а й в усьому світі знають про Бабин Яр. Переконливе свідчення цього — недавнє відвідання цього сумного місця в нашому місті Президентом США Дж. Бушем, про що повідомили засоби масової інформації всієї планети.

29 вересня виповнюється 50 років з дня вчиненої фашистами трагедії у Бабиному Яру. Постановою Кабінету міністрів республіки створено урядовий оргкомітет з підготовки та проведення заходів, присвячених цій даті. Хто до нього входить?

— Очолює комітет заступник прем'єр - міністра УРСР, академік АН УРСР Сергій Комісаренко. Його заступники — письменник, народний депутат СРСР Юрій Щербак та ваш покірний слуга. Поряд із керівниками міністерств і відомств, творчих спілок і громадських організацій, у його складі визначні письменники України, вчені, діячі мистецтв.

— Багатьом відомі ваші багаторічні зусилля щодо увічнення пам'яті загиблих у Бабиному Яру. Хотів би привітати вас, Олександре Олександровичу, з тим, що докладені вами зусилля нарешті набувають реальних обрисів. А що чекає нас у ці дні?

— Дякую за добрі слова. А тепер по суті. Почну з того, що на місці розстрілу мучеників Бабиного Яру активно ведуться планувальні роботи: тут буде споруджено величезну бронзову меноруу-семисвічник. Її автори — Юрій Паскевич, Кім і Олександр Левичі, конструктор Борис Геллер. Саме тут 5 жовтня (а меморіальний тиждень триватиме з 29 вересня до 6 жовтня) відбудеться мітинг-реквієм, в якому візьмуть участь керівники різних країн, представники світової громадськості. Прозвучать уривки з «Реквієму», музику якого написав Євген Станкевич, а слова — Дмитра Павличка. Режисер усього цього дійства — Сергій Данкевич. Гадаю, запам'ятається й виконання віршів Євгена Євтушенка, присвячених трагедії єврейського народу. Їх читатиме сам автор, українською мовою вони прозвучать з вуст Богдана Ступки, французькою — Іва Монтана, англійською — Кірка Дугласа, івритом — Хайма Тополя. А диригуватиме головний диригент ізраїльського симфонічного оркестру Зубин Мета.

— Але в день відкриття звучатимуть, напевне, не тільки вірші й музика...

— Так. 29 вересня ми оголосимо результати І туру Всесоюзного конкурсу на кращий проект меморіального комплексу пам'яті жертв трагедії Бабиного Яру. Побачать наші гості й експонати міжнародної художньої виставки, присвяченої цій темі. Її організатори — Міністерство культури УРСР, Спілка художників України та наш центр.

— Олександре Олександровичу, я знаю, що зусиллями оргкомітету створено виставку, і вона роз'їхалася по десятках країн світу. Хто допомагав вам у цій справі?

— Насамперед Міністерство культури республіки, Товариство дружби і культурних зв'язків з зарубіжними країнами, Фонд миру, Спілки архітекторів та кінематографістів, ізраїльський інститут Яд Вашем. Звичайно, не стоять осторонь республіканське і Київське товариства єврейської культури. Вони готують свою виставку, яку буде відкрито в громадсько - політичному центрі імені В. І. Леніна.

— А чим ще буде відзначено 50-у річницю трагедії у Бабиного Яру?

— Рішенням міськради 29 вересня оголошено Днем пам'яті та скорботи. У школах відбудуться уроки пам'яті. На головпоштамті буде проводитись гашення спеціально виданих конвертів, випускаються пам'ятні медалі та значки, готуються теле- і радіомости Київ — Єрусалим.

— Ви торкнулися міжнародного аспекту майбутнього меморіального тижня. Розкрийте його детальніше.

— У столиці України відбудеться міжнародна наукова конференція. Представники ФРН мають намір 27 вересня о 10.00 на місці розстрілу провести молитву-каяття Німеччини за завдане горе єврейському народові. А 29-го акція ця висвітлюватиметься телебаченням Баварії. Підключаються ООН, ЮНЕСКО.

Оргкомітет відкрив спеціальні рахунки для Радянського громадського центру «Бабин Яр» по збиранню коштів на спорудження меморіального комплексу пам'яті трагедії Бабиного Яру. Рахунок у карбованцях — 1700339 в ОПЕРУ Укржитлосоцбанку, МФО 300023, м. Київ та рахунок у валюті 700219 у Київському міському управлінні Зовнішекономбанку СРСР, МФО 805119, м. Київ.

Інтерв'ю взяв
Анатолій СМЕТАНІН.

«КИЇВ І КИЯНИ» спонсор фотоконкурсу ЛАМО

Фото **Юрія ВЕРНИГОРА, Анатолія БОРОХА.**

У майстернях архітекторів

БУДИНОК ТЕХНІКИ

Окрасою лівобережного громадсько-культурного центру, що виросте на березі Дніпра в районі станції метро «Лівобережна», стане Будинок техніки, над проектом якого працює група архітекторів Головкиївпроекту у складі В. П. Овсяникова, Н. А. Зуб, А. С. Чумака та Т. Л. Мотиревої.

Новий Будинок техніки зосереджуватиме величезний матеріал, який висвітлюватиме минуле і сьогодення науки і техніки, історію розвитку промислового виробництва, досягнення раціоналізаторів та винахідників. Він стане центром пропаганди науково - технічного прогресу серед населення.

Проектом передбачено звести сучасний семиповерховий корпус. У ньому розміститься великий конференц-зал, кінолекційний зал, а також спеціальні приміщення для проведення виставок фірм та підприємств.

Бажаючі зможуть провести час в ресторанах, яких тут буде два, посидіти у барі.

Будинок вабитиме око оригінальною архітектурою. Для озеленення споруди проектанти пропонують використати червоний граніт, алюміній, скло та інші сучасні матеріали.

На сімейний добривечір

Пізнай себе

Чи задоволені ви собою?

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЕСТ

Кажуть, що ніякий тест не можна вважати достатньо досконалим. І все ж спробуйте, відповівши на запитання цього тесту, розібратися, наскільки ви підвладні комплексу незадоволеності самим собою.

1. Чи мрієте ви народитися заново і почати життя з самого початку? («Так» — 4 бали, «ні» — 16).

2. Чи є у вас хобі («Так» — 18, «ні» — 5).

3. Коли ваша робота не ладиться, чи здатні ви сказати: «Таке може трапитися лише зі мною»? («Так»—6, «ні» — 12).

4. Чи радієте ви, дізнавшись про те, що хтось вам заздрить? («Так» — 16, «ні» — 2).

5. Чи потерпає ваше самолюбство, якщо хто-небудь відгукнеться про вас, як про нудну, несимпатичну людину («Так» — 3, «ні» — 12).

6. Знаходите ви яку-небудь втіху, довідавшись, що з вашим знайомим трапилися ті самі неприємності, що й з вами? («Так» — 18, «ні»— 5).

7. Чи переживаєте ви, переконуючись, що якась справа йде значно краще без вашої участі? («Так» — 2, «ні» — 16).

8. Чи часто до вас приходить бажання виграти велику суму в лотерею чи спортлото? («Так» — 4, «ні» — 20).

9. Чи прискорюється ваш пульс, коли ви дізнаєтесь про те, що ваші родичі чи друзі зробили дорогу покупку? («Так» — 1, «ні» — 12).

10. Чи любите ви висловлюватися в присутності значної кількості слухачів? («Так» — 16, «ні» — 3).

Підрахуйте кількість набраних балів.

Більше 120 балів. Ви надзвичайно задоволені собою. Думається, однак, що вам добряче не вистачає здорової самокритичності, здатності до реальної самооцінки. Спробуйте тверезо розібратися і оцінити цю обставину за допомогою друзів і близьких.

Від 60 до 120. Ви достатньою мірою впевнені у своїх силах, однак цілком позбавлені надмірного самозадоволення і самозакоханості.

Менше 60. Ви собі не подобаєтесь. Візьміть себе в руки і наберіться впевненості. Огляньтеся навколо і поміркуйте — не виключено, що ви просто себе недооцінюєте.

Кросворд

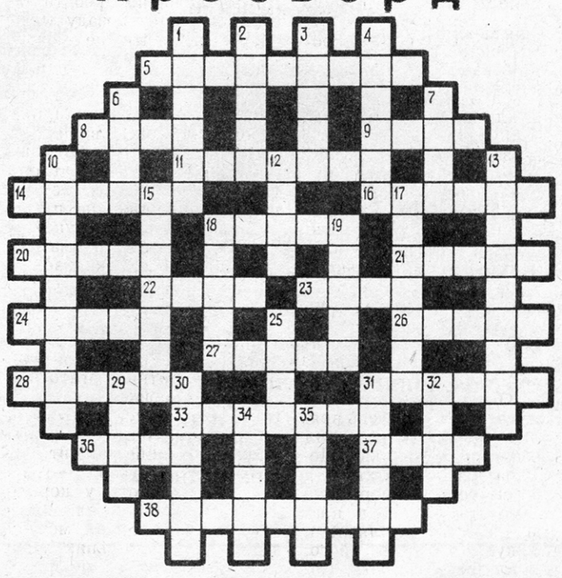

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Керівник народного повстання на Україні (1594 — 96 рр.). 8. Давня назва невеликого поселення у слов'ян. 9. Столиця Ємену. 11. Гнучкий вал, яким передається обертання. 14. Жіноче ім'я. 16. Папір, який застосовують у фотографії. 18. Рідкісний ссавець ряду непарнокопитних. 20. Безнапірний водовід. 21. Розумна підстава, доказ. 22. Давньоруська жіноча прикраса. 23. Вид дипломатичного листування. 24. П'єса А. П. Чехова. 26. Частина граблів, борони. 27. Креслення дільниці місцевості, де відображено її найважливіші елементи. 28. Сузір'я Південної півкулі неба. 31. Яскраво - червона фарба. 33. Адміністративно-територіальна одиниця у Новій Січі (1734—1775 рр.). 36. Жіночий одяг в Південній Азії. 37. Тонкий судновий трос. 38. Режисер кінофільму «Сон».

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Острів у Середземному морі. 2. Розмінна монета Ірану. 3. Народ, що проживає на півночі СРСР. 4. Астрономічний прилад. 6. Покровителька жінок і шлюбу у давньогрецькій міфології. 7. Система організації ритму вірша. 10. Театральний художник. 12. Траншея для прихованого поступового наближення до ворога. 13. Розділ математики. 15. Віртуозна музична п'єса для фортепіано. 17. Пристрій для обробки пустотілих виробів. 18. Мінерал класу силікатів. 19. Ріка в Грузії. 25. Іспанський народний парний танець. 29. Вид місцевості чи споруди згори. 30. Струнний щипковий клавішний музичний інструмент. 31. Спеціальний папір для зняття копії карти та інших креслень чи малюнків. 32. Епічні пісні у карелів, естонців. 34. Кормова рослина. 35. Ансамбль з дев'яти виконавців.

Склала Євгенія ІВАНЧЕНКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, ВМІЩЕНИЙ 16 СЕРПНЯ

По горизонталі: 5. Мелос. 6. Купон. 9. Тракт. 11. Штуцер. 12. Скалка. 15. Торс. 17. Акведук. 18. Шлам. 19. Сайгак. 20. Чухрай. 24. Таль. 25. Волопас. 26. Пакс. 29. Корпус. 30. Волюта. 31. Отава. 33. Перов. 34. Купол.

По вертикалі: 1. Вертеп. 2. Гонт. 3. Шунт. 4. Готика. 7. Банкет. 8. Створ. 10. Октан. 13. Аксаков. 14. Турухан. 16. Скань. 18. Штамп. 21. Радон. 22. Тоннаж. 23. Скетч. 27. Бустер. 28. Волков. 31. Огон. 32. Ажур.

Перевірте спостережливість

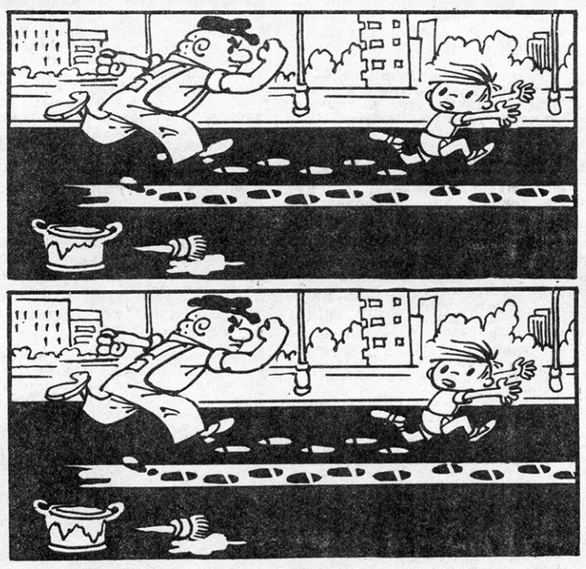

Між цими двома малюнками є дев'ять розбіжностей. Знайдіть їх.

Говорять діти

Інночка, 3 роки

* * *

— Бабусю, мені треба закрити лікарняний на обід.

* * *

— Бабусенько, ти сказала каламутно і тому я недочула.

* * *

— Бабусю, а коли ти помреш!

— Не знаю...

— Ой, бабусенько, згадай і скажи мені.

Надіслала Є. ПАЩЕНКО.

Скринька для допитливих

Коли народжуються лівші?

Канадський психолог Стенлі Корен, проаналізувавши дані про вік матерів, діти яких лівші, дійшов висновку, що чим старша мати, тим більша ймовірність, що її дитина здебільшого володітиме лівою рукою.

Учений опитав 2228 студентів. Він записував, в якому віці були їхні матері, коли народили їх, і правші чи лівші ці студенти. Виявилося, що, коли брати за нормальний вік для пологів діапазон 17 — 24 роки, то кількість лівшів у потомстві матерів віком 35—39 років — на 69 процентів вища за норму, а віком 40 років і старших — вище аж на 128 процентів.

Корен вважає, що це пов'язано з більш важкими пологами у старших матерів. Але, підкреслює вчений, поряд з такими «травматичними» лівшами існують «генетичні», тобто ті, які успадкували цю особливість від батьків.

Сон за Леонардо

Згідно з легендою, що передається окремими біографами Леонардо да Вінчі, великий художник, учений та інженер «розтягував» добу за допомогою особливого режиму сну і неспання. Через кожні чотири години він лягав подрімати на 15 хвилин, витрачаючи в підсумку за добу на сон півтори години, і при цьому чудово висипався.

Фізіолог Клаудіо Стампі, вивчаючи режим для одиноких мореплавців, які беруть участь у океанських гонках під вітрилом, з'ясував, що більшість з них дотримується в плаванні приблизно такої ж стратегії (в океані надовго не заснеш!..)

Стампі зацікавився таким способом подовження часу майже двадцять років тому, коли про «сон Леонардо» йому розповів знайомий художник. Сам оповідач пробував такий режим, переконався в його ефективності, але через півроку все ж перейшов на «нормальний» восьмигодинний сон. Причина? Не будучи універсальним генієм, він не знав, куди дівати час, що з'явився.

За матеріалами журналу «Наука и жизнь».

Увага: вікторина

Калиновіть

Щире спасибі всім, хто вирішив узяти участь в нашій мовній вікторині. На запитання першого туру, що були надруковані 12 липня, ми отримали багато цікавих відповідей. На жаль, не всі з них правильні, але ж і завдання були непростими. Тому ми щиро сподіваємося, що, готуючи відповіді на запитання другого туру, наші читачі звернуться до словників та іншої довідкової літератури. На це і розрахована вікторина: на вашу допитливість, уміння працювати з літературою, прагнення глибше пізнати таїну і чари рідного слова.

Сьогодні ми друкуємо відповіді на запитання першого туру та завдання другого етапу нашого конкурсу, в якому можуть взяти участь і ті, хто «спізнився». Адже попереду ще чотири тури, в кожному з яких ви зможете набрати п'ятдесят балів (нагадаємо, що відповідь на кожне запитання оцінюється за десятибальною системою). П'ять переможців вікторини отримають у подарунок цінну історичну книгу.

А тепер увага: відповіді на запитання першого туру.

1. Містечко Теребовля (Тернопільська обл.) дуже давнє — вперше згадується у 1077 році. Назву утворено від слова треб (теребівля) — «земля, розчищена від кущів і придатна для оранки». У сучасній мові збереглося слово теребити зі значенням «чистити, звільняти від лушпиння плоди, овочі».

Ну, а що означає назва містечка Підволочиськ (теж Тернопільська область)? З історії краю відомо, що поселення стоїть на давньому торговельному шляху і що перша назва його була Волочище. Виявляється, у цьому місці вантажі перетягували волоком через заболочені місця й на човнах переправляли річкою Збруч. Місто розбудовувалось на обох берегах річки. З середини XVII ст. лівобережне поселення почали називати Волочиськ, а правобережжя — Підволочиськ.

2. Слова «сіль» і «цукор», звичайно ж, родичі. В давнідавні часи, у мові було одне цікаве слово, яке реконструюється як sold (корінь sol і префікс d). Спочатку воно означало «з сіллю», «солоний», потім ширше — «приправлений», далі — «смачний», а далі почало звужувати своє значення. Це значення можна було б передати сьогодні так: «той, що має смак цукру, містить у собі цукор», тобто солодкий. Ось бачите, які цікаві перетворення.

3. Що спільного між числівником сорок і шкурками білки чи соболя? Одні мовознавці стверджують, що саме стільки потрібно було шкурок, аби пошити один сорок, — стародавній хутряний одяг (звідси, очевидно, й сорочка). Інші вчені вважають, що в давні часи в'язка білячих або соболевих шкурок кількістю чотири десятки була своєрідною «ходячою монетою», яку завжди тримали в мішку, що називався «сорок». Та якби там не було, а число сорок своїм походженням нерозривно пов'язане із дорогими, теплими шкурками.

4. Водій — загальна офіційна назва професії людини, що керує транспортними засобами чи якимись рухомими механізмами. Отже, слово «водій» вживається у досить широкому значенні.

Шофер — це тільки водій автомобіля.

5. Значення слова сувенір (фр.) — подарунок на пам'ять.

Авангард (фр.) — передовий край, передова частина (війська, певної суспільної групи). Тому вживати словосполучення: «пам'ятний сувенір», «передовий авангард» не слід.

А тепер про переможців першого туру. Ними стали: Костянтин **Призва** (50 балів), Антон **Слюсар** (49 балів) і Надія **Котенко** (47 балів). Всі інші учасники вікторини теж отримали залікові бали. Отже, головні події попереду. Пропонуємо запитання другого туру вікторини «Калиновіть».

1. Легендарна козацька чайка... Цікаво, звідки пішла назва цього легкокрилого човна?

2. «Брати ноги на плечі». Що означає цей афоризм?

3. Як правильно: дезинфекція чи дезінфекція, дизель чи дізель, текстиль чи текстіль, ширма чи шірма? Яким правилом слід керуватися при написанні таких слів?

4. Що об'єднує вирази: «живий труп», «гірка радість», «гарячий сніг»? Наведіть свої цікаві приклади.

5. Цікаво, чи може горобець заявити, що він теж страус? Коли може, то чому?

Ну ось і всі завдання. Щиро зичимо успіхів. Відповіді надсилайте не пізніше двох тижнів від дня нашої публікації.

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАОЩАДЖУЄ НА РЕКЛАМІ, ПОДІБНА ДО ЛЮДИНИ, КОТРА ЗУПИНИЛА ГОДИННИКА ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЧАС!

H-1717

Challenging career opportunities

If you are looking for a carrer in which your skills will be fully utilized and where you can be part of a successful team, consider our company.
S. C.Johnson KIEV is a Soviet-American joint venture. The American partner is S. C. Johnson WAX, a United States multinational with subsidiaries in more than 45 countries worldwide. Our company in Kiev, which manufactures and distributes a range of consumer household products, reguires:

A RESEARCH AND DEVELOPMENT MANAGER

- who would be responsible for product development and guality control issues. The right applicant should have a degree in Chemistry and previous experience in product development. We need someone who can relate research and development to business needs. This position reports to the R&D/New Products Development Director.

A FINANCE MANAGER

- who will be responsible for the preparation and reconciliation of Soviet and Western accounts, cost accounting, monthly profit and loss statements and cash management. The right applicate should have a degree in Finance, Economics or Commerce and previous experience in Financial department of a manufacturing company. Nhis position reports to the Director of Finance.

AN ENGINEERING PROJECT MANAGER

- who will assist the implementation of our manufacturing plans to ensure the growth of the business. The responsibilities of this position include ensuring that production lines operate efficiently, that the equipment is maintained, that new equipment is installed effectively, that areas for improvement are addressed and that projects to modify facilities are executed to the highest quality standards. The right applicant should have a degree in engineering and previous experience in a company with a product filling operation. This position reports to the Chief Engineer.

The successful applicants to the above mentioned positions are likely to be under 35 years of age, to have ability to speak both English and Russian as well as a demonstrated competence in managing people. Our company will provide you with developmental opportunities and the chance of promotion to a senior management position. Furthermore, successful candidates may receive additional training in Western Europe.

SC Johnson Kiev Corporation

If you are interested in applying for this position, please write to Mrs. Tatyana Subacheva at 254073, Kiev, Krasnokazachya 19b, or telephone her at 417-61-59.

INKO

До відома керівників підприємств, установ та організацій!

СТАБІЛЬНІСТЬ, ЯКА ВАМ НЕОБХІДНА...

Умови обігу сертифікатів

1. Власник сертифіката перераховує в Банк кошти на строк зазначений в даному сертифікаті.
2. Відлік терміну нарахування процентів починається з дня надходження зазначених коштів на кореспондентський рахунок Банку №161308 у Київському міськуправлінні Національного банку України, МФО 322249.
3. Проценти по депозитному сертифікату нараховуються та виплачуються щоквартально не пізніше як 25 числа останнього місяця звітного кварталу.
4. В разі, коли власник сертифіката вимагає повернення депонованих коштів раніше обумовленого строку, то йому виплачуються 2 проценти річних за фактичний строк зберігання сертифіката.
5. Сертифікат може бути переданий власником іншій юридичній особі, яка стає та називається власником сертифіката.
6. Передача сертифіката іншим особам засвідчується передатним записом. Особи, які придбали даний сертифікат, повинні повідомити про це банк у 10-денний строк з дня придбання. Власником сертифіката визнаються особи, дані про яких внесені до книги реєстрації сертифікатів банку.
7. Після закінчення строку дії сертифіката, власник сертифіката подає його до банку для оплати.
8. Оплата сертифіката може проводиться шляхом як безготівкових розрахунків так і готівкою.

Акціонерний Банк Інко завжди чітко реагує на вимоги часу. Саме тому ми постійно розширюємо діапазон наших послуг.

Щойно Банк випустив в обіг депозитні сертифікати вартістю 10, 25 та 50 тисяч карбованців з річним доходом 9%.

БАНК, ЯКОМУ МОЖНА ВІРИТИ INKO

Адреса: Київ-21, вул.Мечникова,18,тел.290-72-07,290-62-92

Е 52

МІНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ ОЩАДБАНКУ м. КИЄВА

— надає кредити підприємствам;
— відкриває підприємствам (юридичні) рахунки;
— виступає засновником малих та спільних підприємств;
— надає сейфи для індивідуального зберігання коштовностей, кошторисних паперів та інших предметів.
Наша адреса: 254212, м. Київ, вул. Тимошенка, 12.
Тел. 410-91-63.

В 403

Мале підприємство **здійснює відеозйомку готівкою або за безготівковим розрахунком.**
ПРИДБАЄМО **відеокамеру.**
Тел. **558-76-01 (з 10.00 до 14.00).**

В 402

ПРОДАЮ **цуценят** (московська сторожова з міжнародним родоводом); **холодильну камеру. Тел. 546-00-82.**

Є-20

Київське обласне оптове підприємство "Укропткультовари"

купує у спільних підприємств, малих підприємств, кооперативів, промислових підприємств товари культурно-побутового призначення.
Тел. 263-41-20.
Адреса: Київ-138, Ахтирський пров., 7.

А-1544

Київська міська організація товариства "Знання"
Київська міська рада народних університетів
Київський міський народний університет обчислювальної техніки та інформатики

оголошує набір слухачів,
які бажають набути знань у галузі застосування засобів обчислювальної техніки та інформатики у народному господарстві, навчитися працювати на персональних комп'ютерах.
Початок навчання у вересні 1991 року, час навчання - 4 місяці.
Після закінчення навчання видаються дипломи.
Заяви подаються на адресу: 252023, Київ-23, вул. Шота Руставелі, 38, кімн. 7 (вхід з вул. Червоноармійської, 41, з двору).
Довідки за тел. 227-13-02.

Е 138

БАЖАЄТЕ ЗНАТИ БІБЛІЮ!

— Будь ласка!

У Київському міському Будинку вчителя з 26 по 31 серпня проводяться **курси з вивчення Біблії.**

Читають викладачі з США. **Заняття безплатні.** Реєстрація бажаючих відбудеться 25 серпня з 16.00 до 19.00 за адресою: **Київ-30, вул. Володимирська, 57, Будинок учителя.**

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма "Довіра" (229-04-86)

Хокей

Богданов... проти «Сокола»

Ось уже четвертий серпень поспіль до Києва приходить хокей — міжнародний турнір із традиційним складом учасників: «Ільвес» (Тампере), «Слован» (Братіслава), «Сокіл» та його дочірня команда ШВСМ. Цього разу турнір під свій патронаж узяла газета «Голос України».

Формула змагань — незмінна. Попередні ігри увінчує суперфінал. Жодному з учасників на першому етапі уникнути втрат не пощастило, а у вирішальному матчі зустрілися земляки. І якщо перше їхнє побачення найсильнішого не визначило — 3:3, то суперфінал був за «Соколом» — 4:2. У грі за третє місце «Ільвес» впевнено переміг «Слован» — 6:2.

Взагалі увага до фінської команди була досить пильна. Підвищилася вона після перемоги гостей у стартовій грі над «Соколом» — 2:1. Керував діями команди з Тампере... заслужений тренер СРСР Анатолій Богданов, який до цього очолював протягом 15 років «Сокіл».

— За кого більше хвилювалися, за своїх нинішніх підопічних чи за команду, якій було віддано стільки сил і років? — з цього запитання я розпочав інтерв'ю із своїм старим знайомим.

— Хотів би, щоб «Сокіл» та «Ільвес» зустрілись у суперфіналі. За радістю перемоги зазнали гіркоти поразки — 1:4 від ШВСМ. Але ми не сумуємо. У Києві команда вперше вийшла на лід після 20-денної виснажливої підготовки на землі. Тож підсумок десь закономірний. На сьогодні ми поки слабші.

— Чи встигли адаптуватись у Тампере?

— Час моєї роботи в «Ільвесі» поки що невеликий: близько двох місяців. Команда мені добре знайома. Адже протягом багатьох років «Сокіл» регулярно з нею зустрічався. Та й за моєю тренерською роботою керівництво клубу уважно стежило. «Ільвес» — найменитіша команда країни (16-разовий чемпіон!) і найімпровізаційніша. Торішній сезон для моїх нових підопічних склався невдало — 10 місце. Були проблеми із складом. Зараз до команди повернулися чотири найсильніші гравці з бажанням поновити її добре ім'я.

— Чи поставило керівництво клубу перед вами якісь завдання?

— Ні. Мій контракт розрахований на два роки. Обіцянок ніяких не вимагали, я їх не давав, проте настроюю гравців на боротьбу за найвищі місця. На мою радість тренуються вони з дедалі більшою віддачею. Таку б нашим хокеїстам.

— Є проблеми?

— Є одна і дуже серйозна. Мова. Я знаю, які майже всі гравці, англійську. Але цього інколи недостатньо. Необхідне знання фінської, її тонкощів. Три тижні займався в місцевому університеті на курсах прискореного навчання. Та цього поки мало. Мій помічник Йорма Курьянмякі (тренер молодіжної збірної Фінляндії) — це й мій перекладач. Побутових проблем немає. У Тампере я з дружиною та сином. Є чудова квартира на березі мальовничого озера, машина.

— У Києві «Ільвес» був представлений найсильнішим складом?

— На жаль, ні. Ми приїхали без трьох провідних гравців: Віллі Сіронена, Раймо Сумонена та Тімо Пентолмяя. Вони у складі національної збірної готуються до «Кубку Канади». Їм у цьому питанні пішов назустріч наставник збірної Пенті Матікайнен. Але федерація хокею Фінляндії заперечила, пригрозивши невключенням цих гравців до числа кандидатів у олімпійську збірну.

Чемпіонат країни стартує 19 вересня. Команди проведуть по 44 гри, потім шість найкращих виступлять у серії плей-офф. Наприкінці серпня на нас чекає турнір «Кубок Тампере». Додам, що в команді є й два радянських хокеїста: це колишній московський динамівець Віктор Глущенков і Вячеслав Ларіонов, який недавно підписав контракт, а до цього багато років провів у ленінградському СКА.

— Анатолій Васильович, якщо відверто, чому ви пішли з «Сокола», який так любили, в якому стали іменитим тренером? Спокусила робота в іноземному клубі з оплатою у твердій валюті, екологія, а це для кожного киянина питання щонайважливіше, чи?..

— Просто не витримав. Останні роки займався чим хочете, тільки не тренерською роботою. Вибивав, роздобував, шукав у спонсорів для команди грошей. Безхмарне життя київського клубу, що було в доперебудовний період, закінчилося. Від нього багато хто, у тому числі й профспілки, що його створили, відвернулися. А без нормальної матеріальної бази, уваги — добре не заграєш. А я хочу займатися суто тренерською роботою — і більше нічим. Що стосується зарплати у твердій валюті, то я й у Києві жив непогано.

Без найменшого жалю, а з радістю розпрощався з Федерацією хокею СРСР. Поки тримав язика за зубами — ходив у неї серед хороших. А коли почав говорити те, що думаю, що обурювало, — одразу став небажаним. Хоча вміння й досвіду було менше, довіряли збірні країни — молодіжну, другу...

Тепер клуб очолює мій постійний багаторічний помічник Олександр Фадєєв. Буде в новому сезоні йому нелегко. Але, гадаю, команда повинна заграти. Не одразу, а через рік—два.

Олександр ЛИПЕНКО.

ЦК КПРС
ЦК КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

Заява

комуністів редакції газети «Вечірній Київ»

Кривавий путч по скиненню законної влади в СРСР, організований злочинною групою членів ЦК КПРС, який вкинув країну в хаос переходу до громадянської війни, на жаль, досі не дістав належної оцінки керівництва КПРС. Пояснити зволікання ЦК КПРС в оцінці подій і в спробі звільнення Генерального секретаря партії (і законно обраного Президента СРСР) М. Горбачова не можна нічим іншим, як мовчазною згодою з діями путчистів.

Така позиція керівництва КПРС зайвий раз переконує нас у будь-якій безперспективності визначення партією свого місця в сучасному житті радянського суспільства і робить неможливим наше подальше перебування в лавах цієї партії.

Нам надто дорогі інтереси істинної демократії, щоб з чужої провини плямувати своє ім'я бездумними вчинками своїх партійних керівників, і ми цьому продовжувати підтримувати їх внесками та самим фактом перебування в КПРС.

О. Ю. ШВЕЦЬ, член КПРС з 1977 р., П. Л. МОТЛЯХ, член КПРС з 1956 р., Л. П. ТРОЯН, член КПРС з 1980 р., М. П. БАРЧАН, член КПРС з 1975 р., О. Г. ЗОРКА, член КПРС з 1985 р., О. І. БІЛИК, член КПРС з 1986 р., О. Г. СТОЯН, член КПРС з 1975 р., Г. Г. КИРИНДЯСОВ, член КПРС з 1980 р.

22 серпня 1991 року

Усмішка

БАРТЕР

Десь у внутрішньому дворику важко прогуркотіла автомашина: до взуттєвого магазину завозили товар.

Завідуюча крамницею Нонна Матвіївна звично вивісила на вхідних дверях табличку: «Санітарний день» і в супроводі двох своїх помічниць рушила назустріч вантажнику.

— Приймай! — весело почав швиряти на жіноцтво коробки вантажник дядько Федь, він же й чоловік Нонни Матвіївни.

Одна з помічниць завідувачки, її двоюрідна сестра Льоля, швидко підключилася до роботи, а новенька продавщиця Міла не могла втриматися, щоб не зазирнути в коробку.

— Не відволікатись! — гримнула начальниця.

Через кілька хвилин почався прийом і огляд товару.

— Оці кросовки треба відкласти для нашого Коки, — почала Нонна Матвіївна. — Ісландських у нього ще не було.

— А я візьму ці сінгапурські босоніжки для Еллочки, вона про такі ще й не чула, — озвалася двоюрідна сестра.

Мовчання родички вона цілком слушно оцінила як знак згоди.

І тут всі, не змовляючись, глянули на новеньку. Нонна Матвіївна на якусь мить задумалась і висмикнула з купи симпатичні «в'єтнамки».

— Для початку досить з тебе «шльопанців», — авторитетно мовила вона. — А потім побачимо, — заохотила дівчину, — може, й на чобітки витягнеш.

І кивком голови відправила підлеглу за двері. Розмова пішла веселіше.

— Оці босоніжки я віддам Ніні з овочевого, — заявила завідуюча, — Вона позавчора відпустила мені 20 кіло бананів.

— Не забудь Ленку з 44-го гастроному, — підхопив чоловік. — Адже хто на Кокині іменини, власне кажучи, стіл накрив? І баличок був, і ікра, і «Шампанське»...

— Нонночка, я б у тебе попросила оці туфельки, — млосно обізвалася Льоля. — Дуже треба, для однієї дами з ресторану, вона мені «Вишню в шоколаді» дістала...

— Бери, — великодушно прорекла завідуюча і покрутила в руках коротенькі червоні чобітки.

— І не хотілося б, — мовила з досадою, — а треба ту мимру, директрису нашої школи, задобрити. А то в'ється в дитину, трохи не плаче бідний Кока, даром що майже дорослий парубок...

— ...А ці я відкладу для Зінки з мебельного. Їм гарнітури мають завезти.

— ...А ці для закройщиці з ательє, завтра костюм мені береться шити... Не тронь, Льолька, ці напівчобітки, я їх відклала для нашого телемайстра!

— ...А ці туфлі будуть для тої тхоряки, що квартоблік у райвиконкомі веде... Ой, треба ж ще хоч три пари для пільговиків залишити!

— А чому ти собі нічого не береш? — раптом втрутився чоловік. — От хоч би оці червоні.

— Червоні в мене вже є! — відмахнулася Нонна Матвіївна. — І взагалі: встигну для себе, спочатку треба для людей...

— Ой, боюсь, що не встигнеш, — похитав головою дядько Федь. — І не хотів тебе засмучувати, а мушу. Потерпаю, що це вже востаннє отримали ми товар...

— Як?! — пополотніли двоюрідні сестри. — Що ти верзеш, навіжений?

— Що є, те й верзу, — обізвався дядько Федь. — Заявили мені на взуттєвій фабриці, що не даватимуть вони більше товару по магазинах, на бартер переходять.

— Який бартер? — сполошилися жінки.

— А такий, що мінятися вони тепер будуть. Дадуть своє взуття швейній фабриці, а вона їм — костюми, дадуть будівельникам, а вони їм — квартири, запропонують колгоспникам, а ті їм — м'ясо, молоко, свіжі яйця... І чхати відтепер хотіла взуттєва фабрика на паперові гроші і на всі магазини!

— Та це ж неподобство... Та це ж дикунство — натуральний обмін! — трохи не задихнулася Нонна Матвіївна. — Де таке чувано в цивілізованому світі — обходитися без продавців і магазинів? Вони там що — блекоти об'їлися?

— Факт залишається фактом: бартер, — невблаганно повторив чоловік.

З Нонною Матвіївною, здавалося, зараз станеться удар. Жінка схопилася за серце, і її погляд заблукав по стінах, по вікнах, по стелі...

І зненацька зупинився на новісінькій шикарній люстрі, якою недавно прикрасили магазин.

— Ну, що ж, бартер так бартер! — раптом по-дівочому дзвінко вигукнула завідуюча. — Будемо перебудовуватись! Їдь на ту кляту фабрику і спитай: а люстри їм не треба? Окрім неї, маємо на вікнах ще й турецькі штори...

А ні, — то була не була! — можу запропонувати і «Вишню в шоколаді», і балик, і «Шампанське»... — весело додала Льоля. — Так що їдь і без згоди не повертайся!

Любов ІВАНЧЕНКО.

А 1936

ПАЛАЦ СПОРТУ
30, 31 серпня, 1 вересня

Відкритий турнір із східних єдиноборств «ЗОЛОТИЙ ПОЯС»

Майстри карате, таеквондо, секай-но кемпо, кунг-фу у ваговій категорії **понад 75 кг.**

За правилами професійного контактного карате та незалежно від виду єдиноборства — **ПЕРЕД ВАМИ**

У БОРОТЬБІ НА РИНГУ за звання чемпіона та чимало грошовий приз!

Вперше на нашому турнірі буде відведено місце для комерційної ложі. Ціна вхідного квитка до ложі — 10 тисяч карбованців. Кількість місць — не більше 20. На власників квитків чекає комплекс послуг, що виходять за межі загальноприйнятих.

Заявки по тел. 550-70-42.

Квитки продаються у касах Палацу спорту та у розповсюджувачів.

А 2005

ГУМАНІТАРНА ГІМНАЗІЯ ЗАПРОШУЄ
До уваги батьків!
МП «Колегіум ЕТ» спільно з БК «Жовтневий» провадить конкурсний набір дітей у перші класи гуманітарної гімназії підвищеного рівня. **Учням 4—7 класів пропонуємо післяшкільні заняття** з унікальною комплексною програмою культурного та фізичного розвитку.

Тел. для довідок: **228-18-04 з 15.00 до 19.00 (крім вихідних).**

Прийом заяв у ті ж години 20 вересня за адресою: вул. Жовтневої революції. 1, Палац культури «Жовтневий», служ. під'їзд № 6, кімн. 75.

Е 132

Муніципальний науково-виробничий центр «ЕНЕРГІЯ» запрошує до співробітництва тимчасові творчі колективи та приватних осіб із власними обсягами робіт.

Розглядаємо пропозиції щодо створення постійних госпрозрахункових формувань, а для реалізації найбільш перспективних проектів надамо приміщення для роботи.

Оплата праці (до 85%) — через 10 днів після виконання робіт незалежно від терміну надходження коштів від замовника.

Наша адреса: **252024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 3.**

Тел.: 224-65-58, 224-92-11.

В 381

КИЇВСЬКА ЄВРЕЙСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА № 299
ОГОЛОШУЄ НАБІР
учнів у 1—11 класи.

Наша адреса: **Київ, вул. Тимошенка, 2-б, тел. 410-46-07.**

Дітей, які живуть далеко від школи, возять **автобуси** на замовлення.

В 138

БАЖАЄТЕ ЗНАТИ БІБЛІЮ! — БУДЬ ЛАСКА!

У Київському міському Будинку вчителя з 26 до 31 серпня проводяться **курси по вивченню Біблії.** Читають викладачі з США. Заняття **безплатні. Реєстрація** бажаючих відбудеться **25 серпня з 16.00 до 19.00** за адресою: **Київ-30, вул. Володимирська, 57, Будинок учителя.**

В 414

КУПЛЮ витяжку для кухні. **Тел. 268-15-06.**

В 410

НАЙМУ однокімнатну квартиру. **Тел. 227-39-50.**

В 397

ПРИДБАЮ новий автомобіль: **ВАЗ-2106, 07, 09; М-2141. Тел. 484-69-79.**

В 387

МІНЯЮ **2 однокімнатні** квартири **на 3-кімнатну. Тел. 449-69-69.**

В 316

ПРОХАННЯ ПОВІДОМИТИ за винагороду місцезнаходження **салатного «М-412» F 10-16 Кі** з чорною смугою, дверця водія продавлена. **Тел. 512-19-22.**

В 405

ПРОДАЮ **гараж.** Тел. **263-93-67,** телефонувати після 17.00.

В 412

Посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС **за № 404694 від 20.11.90** вважати недійсним.

В 413

ЗАГУБЛЕНО **документи на ім'я Вишнякова В. П.** Особу, що їх знайшла, прохання зателефонувати: **474-50-09, ЗА ВИНАГОРОДУ.**

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма «Довіра» (тел. 229-04-86).

Наші за кордоном

Чанов, він і у Хайфі Чанов

Відпустку Віктор Чанов вирішив провести у рідних пенатах. Зустрів я знаменитого нашого голкіпера на стадіоні «Динамо» на товариському матчі між ветеранами київського «Динамо» і збірною Ізраїлю. Не втримався і поставив кілька запитань, відповіді на які, напевне, зацікавлять і читачів «ВК».

— Знаємо, Вікторе, що ви виступаєте за клуб «Маккабі» з міста Хайфа і дуже надійно захищаєте його ворота.

— Результатами свого нового клубу дуже задоволений. «Маккабі» зробив дубль: виграв чемпіонат Ізраїлю і національний кубок. За підсумками сезону Ізраїльської футбольної асоціації мене названо кращим воротарем країни та кращим гравцем-іноземцем.

— Ще б пак, адже за сім місяців вашого виступу в Ізраїлі ви пропустили лише шість м'ячів, причому, два з них — з пенальті. Скільки команд виступають у вищій лізі?

— 12. За стилем гри вони близькі до гри наших команд з Грузії, Вірменії. І боротьба за чемпіонське звання була дуже напруженою. Основним суперником нашої команди також був клуб «Маккабі», але з Тель-Авіва. У ньому грає Андрій Баль. У вирішальному матчі з цією командою ми здобули перемогу, а я взяв два пенальті.

— Чому вибір випав на «Маккабі», адже були й інші цікаві пропозиції?

— Були, й чимало. Але найвигідніший контракт запропонували ізраїльтяни. Поїхав до цієї країни чемпіоном СРСР, приїхав у відпустку до Києва — чемпіоном Ізраїлю. За умовами контракту гратиму в Хайфі ще три роки.

— Побутові умови нормальні?

— Нема проблем. Пристойна зарплата. Добра квартира, машина. Клуб платить за навчання сина Вадима в коледжі. Він ще займається і в футбольній школі. Стоїть у воротах. Проблем з мовою немає. В Ізраїлі багато колишніх земляків, а вони й там продовжують любити футбол.

— Скільки іноземців виступає в ізраїльських клубах?

— Близько двох десятків. Є вони майже в кожному клубі. Крім мене і Баля, ще Тарасов, Шох, Сукристов. Чув, що збираються приїхати Уваров, Краковський.

— Чим займається Галина?

— Вивчає мову, мінімум в івриті вже засвоїла. Та й домашніх клопотів у дружини не бракує.

— Ну, а які плани?

— Про найближчі. У середині серпня наша команда вирушає на тренувальний збір до Німеччини. Пройде він у місті Руйті. Тут часто бувають київські динамівці. Тренуватимемося два тижні. У вересні розпочнеться другий для мене чемпіонат Ізраїлю. Хоча мені вже 32 роки, хочу ще пограти. Після завершення спортивної кар'єри, можливо, на кілька років залишуся в Ізраїлі. Надійшла спокуслива пропозиція організувати школу воротарів. Хотів би, щоб син закінчив місцевий коледж. Адже у програмі навчання англійська мова і іврит, танці, спорт, музика, правила гарного поводження.

— А як живеться на новому місці Сикимові, чотириногому другові сім'ї Чанових?

— Здається, непогано. Особливо тепер. Він залишився у Хайфі у готелі для собак. Є там свій перукар, лікар, чудове харчування. Життя явно не собаче...

Олександр ГАНЧУК.

Кінотеатри

РЕПЕРТУАР З 23 ПО 26 СЕРПНЯ

КІНОПРЕМ'ЄРИ: Капітан Крокус — **ім. Ватутіна** (25-го, 13.40) Кому вгору, кому вниз — **ім. Шевченка** (26-го, 18.40). Скорпіон; Голуба лагуна — **Київська Русь.** Полювання на сутенера; Небезпечна подруга, або Щось дике — **Україна.** Робот-вбивця — **Київ, ім. Гагаріна.** Школа незайманих — **Київ, Лейпціг.** Приборкання непокірного; Повість непогашеного місяця — **Київ.** Взяти живим або мертвим; Світлк — **ім. Довженка.** Привид опери — **Зоряний, Росія.** Невидимий ворог — **Зоряний, Славутич.** Кінотеатр «Парадизо» — **Зоряний.** Ділова жінка — **Ленінград, Тампере.** Хижак — **Ленінград.** Тисячоліття — **Лейпціг.** Студентські канікули — **Флоренція, ім. Гагаріна.** Красуня із «Альгамбри»; Вікно навпроти — **Флоренція.** Велика прогулянка (кінозал); Смертельний вирок; Зоряні війни. Фільм 5-й (відеозал) — **ім. Шевченка, Загреб.** Мрії на задвірках; Футболіст — **Росія.** Командос — **Братіслава, Кадр.** Ілюзія вбивства; Смертельний удар — **Братіслава.** Генерали пішаних кар'єрів — **Братіслава, Електрон.** Мордочка — **Супутник.** Багдадський злодій — **Тампере.** Ватажок мафії — **Комунар.** Амстердамський кошмар — **Нивки.** Бриндюжник і король — **Нивки, Жовтень.** Грецька смоковниця — **Краків.** Капітан Америка — **Аврора, Загреб.** Невдачливі; Людина-оркестр — **Аврора.** Комендантська година — **ім. Ватутіна.** Віднесені вітром — **ім. Ватутіна, Алмаз.** Ребус — **ім. Чапаєва, Факел.** «37,7° вранці, або Бетті; Я вийшла заміж за тінь — **Жовтень.** Блеф — **Слава.** Чорний кулак; Одружена з мафією — **Єреван.** Студентка — **Десна.** Зоряні війни — **Пролісок.** Година вбивства — **Зірка.** Бум — **Будівельник.** Бум-II — **Будівельник, Екран, Чебурашка.** Дев'ять смертей Ніндзя — **Кадр.** Фенікс-воїн, або Амазонські амазонки — **Повесник.**

Тест

Чи займеться ваш дім?

Проблема вогню, що вийшов з-під контролю людини, з кожним роком дедалі наполегливіше нагадує про себе. Сьогодні на земній кулі кожні 5—6 секунд вдень і вночі, влітку і взимку виникає в середньому 1—2 пожежі. Щодня в них гине 150—200 чоловік. На жаль, обстановка з пожежами на Україні аж ніяк не спростовує цих даних. Щодня в республіці в середньому стається понад 100 пожеж тільки в житлових будинках, у вогні гинуть 3—4 особи. Причиною більшості пожеж є незнання, а нерідко через це і недотримання встановлених правил пожежної безпеки.

Пропонуємо до вашої уваги розроблений співробітником головного управління пожежної охорони МВС УРСР підполковником В. І. Задворним тест. Він дає можливість визначити, до якої міри пожежна небезпека може стати реальністю для вас.

Оберіть правильні, на вашу думку, відповіді на запропоновані питання та рахуйте кількість балів.

1. Для господарських потреб вам потрібно в квартирній комірчині зберігати легкозаймисту рідину (бензин, керосин тощо). З урахуванням вимог чинних правил пожежної безпеки для житлових будинків ви:

а) зберігатимете цю рідину в кількості не більше 4 л у прозорій скляній тарі для своєчасного контролю за її рівнем — 5;

б) вважатимете за можливе зберігати 15 л такої рідини при суворому дотриманні заходів пожежної безпеки — 1;

в) допустите зберігання не більше 5 л, але в тарі, яка не б'ється і щільно закривається — 0.

2. У житлових будинках дуже часто виникають пожежі через порушення правил експлуатації електрогосподарства. Від яких електровиробів пожежі походять найчастіше:

а) електропраска — 1;

б) кабель, провід (коротке замикання) — 0;

в) вентилятор, кондиціонер — 5.

3. Телевізор не рекомендується встановлювати до ніші меблевої стінки, яка його щільно обрамляє. Назвіть одну з головних причин цього:

а) це створить незручності для гасіння, якщо телевізор займеться — 10;

б) при пожежі це може призвести до псування меблів, швидкого поширення вогню — 2;

в) це порушує вентиляцію телеапарату, що може призвести до його перегрівання — 0.

4. Вночі ви несподівано відчули в кімнаті різкий запах газу. Як ви діятимете:

а) ввімкнете на кухні світло, спробуєте знайти причини витоку газу та усунути їх — 10;

б) прочините вікно і терміново викличете аварійну газову службу телефоном «04» — 0;

в) провітрите приміщення, а із з'ясуванням причин почекаєте до ранку — 5.

5. Чи можуть стати причиною пожежі акваріум, графін з водою, крапля дощової води:

а) можуть, якщо вони сфокусують сонячні промені на займистий матеріал, але на практиці такого не трапляється — 1;

б) не можуть — 5;

в) можуть — 0.

6. Уявіть, що в сусідньому приміщенні виникла пожежа. Як ви діятимете, побачивши її першим:

а) розпочнете негайно гасити пожежу наявними засобами — 1;

б) викличете пожежну охорону та розпочнете гасити джерело пожежі — 0;

в) спробуєте визначити, чи не залишилось у суміжних приміщеннях людей, які потребують допомоги — 5.

7. На дачі ви несподівано побачили кульову блискавку. Що ви зробите:

а) спробуєте «відігнати» її подалі від дачного будиночку — 2;

б) візьмете до рук будь-який неметалевий предмет і виставите його перед собою. Якщо кульова блискавка «прилипне» до нього, обережно покладете їх на землю — 0;

в) спробуєте негайно втекти від кульової блискавки — 5.

У цьому тесті кожний набраний бал — штрафний. Нульова сума свідчить про те, що ви досить добре орієнтуєтеся у питаннях пожежної безпеки, які можуть виникнути в різних життєвих ситуаціях.

Для тих, хто набрав 1—9 балів, цей тест має стати своєрідним протипожежним практикумом, що, безперечно, буде корисним навіть найобережнішій та завбачливій людині.

Сума в десять і більше балів повинна насторожити вас, нагадати про необхідність уважнішого ставлення до вогню.

ДОПОМОЖІТЬ ВСТАНОВИТИ ОСОБУ

Управлінням карного розшуку УВС і Печерським РВВС м. Києва встановлюється особа чоловіка, витягнутого мертвим з Дніпра 3 серпня ц. р. За припущеннями, йому 40—50 років, волосся темно-русяве, ледь хвилясте, з сивиною, обличчя овальне, ніс з горбинкою, брови дугоподібні.

Особливі прикмети: вуси щетинисті з опущеними донизу кінцями, широкі бакенбарди.

Міліція буде вдячна кожному, хто повідомить які-небудь дані про людину, смерть якої настала у січні-квітні ц. р.

Наші телефони: 212-66-37, 290-62-42, 02.

КАРНИЙ РОЗШУК.

Правління акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна» з глибоким сумом сповіщає про смерть голови правління Укоопспілки, одного із засновників банку «Україна»

ЛИТВИНЕНКА Сергія Васильовича

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

Колектив Броварського заводу торговельного машинобудування «Укоопмашу» Укоопспілки з глибоким сумом сповіщає про смерть голови правління Укоопспілки

ЛИТВИНЕНКА Сергія Васильовича

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

Колектив Державного комітету УРСР по харчовій та переробній промисловості висловлює щире співчуття начальнику головного управління технічного обслуговування та охорони праці Соломчуку М. Г. у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його батька

Григорія Филимоновича.

Колектив апарату Державного комітету УРСР по пресі висловлює щире співчуття директорові видавництва «Либідь» Бойко О. О. у зв'язку з тяжкою втратою — смертю її батька

Олександра Максимовича.

Вечірній Київ

ЗАСНОВНИК — ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ РЕДАКЦІЇ.

Перший заступник головного редактора О. І. БІЛИК.

Члени редколегії: О. І. БІЛИК, А. П. ЗАДОРОГА, К. П. КАСАТКІН, Г. Г. КИРИНДЯСОВ, М. Н. КУРОЧКА, О. А. ЛИПЕНКО, О. Я. ПЕРЕЇДЕНКО, О. Ю. ШВЕЦЬ.

Індекс 61170.

254136, Київ-136, вулиця Маршала Гречка, 13.

Телефони для довідок: 434-61-09, 434-65-67

Розрахунковий рахунок редакції 161308—345904 в Акціонерному банку «Інко», Київське міськуправління національного банку України, код 322249.

INKO

Думки авторів публікацій у «ВК» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Матеріали і фотознімки, надіслані в редакцію, не рецензуються і не повертаються.

Газета видається українською та російською мовами 250 разів на рік, виходить 5 разів на тиждень (крім суботи та неділі) Загальний тираж 528 800.

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети.

Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Маршала Гречка, 13. Друк офсетний. 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.

Скан, фотообробка - W.D.Keeper, з особистої колекції

Зам. 2405.